Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 174. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го ВЕРЕСНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 12, 1985 No. 174. VOL. XCII.

Засудили московські злочини

П. Кузьма-Балтицький демонструє в Копенгагені.

Філядельфія, Па. (О.Г.). — До ЗУАДКу у Філядельфії прийшов цінний лист від Пітера Кузьми-Балицького з Копенгагену в Данії такого змісту:

„В Копенгагені відбувся в днях 25-26-го липня ц.р. т.зв. Балтицький трибунал над Москвою та її злочинами. 25-го того ж місяця влаштовано велику демонстрацію, яка сягала від ратуші Копенгагену вулицями міста на 5 кілометрів аж під московську амбасаду. Українці брали участь у трибуналі та у демонстрації.

На залученій світлині з плякатами на голові й грудях стоїть Петро Кузьма-Балицький, зв'язковий ЗУАДК в Данії. Наш плякат знімало вісім телевізійних станцій і кількасот фотоапаратів світової преси. Пересилаю Вам залучену світлину для використання в пресі. Балтицький трибунал у Копенгагені — це історична подія, тому пишім про неї!"

Зложили дар на союзовий фонд

Трентон, Н. Дж. (М. Мартиненко). — Місцева громада відпровадила на вічний спочинок члена 245-го Відділу УНСоюзу бл. п. Степана Наливайка.

Довгий і тяжкий шлях перейшов покійний в своїм житті. Насильна висилка з України в Сибір, а потім Німеччина, Австралія, Канада, Америка. В Америці зложив свої струджені кості в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В 40-ий день по смерті дружина зробила поминальну трапезу і з цієї нагоди присутні зложили 315 дол. на Фонд оборони українського імени УНСоюзу.

ВІДЗНАЧАТЬ 65-ТУ РІЧНИЦЮ ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ

Філядельфія (УІБ). — Для відзначення 65-ої річниці Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі, Уряд УНР спільно з Світовим Об'єднанням Прихильників ДЦ УНР, покликали до життя Діловий комітет в такому складі: проф. Іван Самійленко, голова, д-р Вікентій Шандор, заступник голови, інж. Петро Крамаренко, секретар, Костянтин Луценко, скарбник; члени д-р Роман Богатюк, інж. Юрій Гончаренко, інж. Борис Качуровський, Лідія Савойка, д-р Микола Шпетко, інж., Юрій Храневич.

Заплянувано ювілейну програму на суботу, 16-го листопада ц.р., в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

Для відзначення цієї річниці подібні крайові комітети мають бути зорганізовані в кожній країні українських поселень, і в першу чергу там, де існують Представництва ДЦ УНР та Об'єднання Прихильників Державного Центру. В плян діяльності цих комітетів будуть включені публічні доповіді на тему річниці, спогади учасників і свідків Визвольних Змагань 1917-20 років, мистецькі імпрези тощо.

Центральний Діловий Комітет звертається до всіх ділових комітетів та учасників Визвольних Змагань надсилати спогади та важливі документи того періоду для публікації та збереження їх в архіві ДЦ УНР.

У Філядельфії влаштовують віче

Філядельфія, Па. — Як уже інформовано, у зв'язку з діяльністю Бюра спеціяльних інвестигацій (ОСІ) Департаменту справедливости ЗСА Інформаційна комісія Ради Представників Українських Центральних Організацій і Українська Ліга Проти Знеславлення влаштовують інформаційне віче про вплив діяльности ОСІ на українську громаду.

Віче відбудеться тут в п'ятницю, 13-го вересня, в год. 7:30 вечора, в приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру, при 700 Сідар Ровд, а в Ню Йорку в суботу, 14-го вересня о год. 7:00 вечора в Домі Українського Визвольного Фронту при другій авеню.

На обидвох вічах виступлять знавці згаданої ділянки, а саме: проф. д-р Тарас Гунчак, професор Ратгерського університету — „Діяльність ОСІ і його вплив на українську громаду".

Адвокат Павло Зумбакіс з Чикаго, литовець, правний оборонець оскаржених ОСІ литовців, який постійно працює з Українською Лігою Проти Знеславлення — „ОСІ і його зв'язки з КҐБ".

Д-р Любомир Луцюк, активний член Комісії Громадських Прав при КУК в Канаді, доповідатиме на тему „Комісія Дешен і українська громада в Канаді".

Модератор: адвокат Андрій Филипович, член Ліги і Ради.

Конґрес федерації університетського спорту почув про українців

Кобе, Японія (УІС „Смолоскип"). — В днях 26-го, 27-го і 28-го серпня ц.р. тут у новій величний будівлі Міжнародного конференційного центру відбувся світовий конґрес — Міжнародної федерації університетського спорту (ЦЕСУ).

В конґресі взяло участь понад 500 делегатів з багатьох країн світу. Більшість делегатів — це університетські професори і лікарі, спеціялісти спортової медицини. Зареєстрованим учасником конґресу з правом брати участь в дискусіях був представник „Смолоскипу" Осип Зінкевич.

Протягом трьох днів на різних сесіях конґресу виголошено понад 100 доповідей, тематика яких пов'язана з проблемами університетського спорту. В деяких сесіях брав активну участь представник „Смолоскипу", який ставив питання доповідачам і порушував проблеми університетського спорту.

В конґресі зголосили участь понад 20 лікарів і дослідників з СССР. В програмі були заповіджені доповіді відомих професорів з СССР — Петренка, Герасименка, Юазаса й інших. Окремі сесії мали відбути дослідники Вільнюського державного університету, але ніхто з представників цих наукових установ до Кобе не прибув і їхні доповіді були відкликані в останній хвилині.

На другий день конґресу, під час найважливішої його частини, з Японії був відкликаний до Москви совєтський спортовий діяч, віцепрезидент Міжнародної федерації університетського спорту, Драчевський, відомий зі скликання на пополудні Універсіяді в Едмонтоні пресконференції, на якій він протестував проти діяльности „Смолоскипу".

У заключний день конґресу були два виступи вчених з СССР — ректора АлмаАтинського інституту архітектури і будівництва інж. Байболова про матеріяли будови спортових стадіонів і доріжок, зокрема про арман та вплив їх на фізичний стан і спортові результати. Другу доповідь виголосив проф. Олександер Остапенко з дослідного інституту „Буревісник" про взаємовідносини різного фізичного тренування студентів і вплив цього тренування на їхній психічний стан.

(Закінчення на стор. 4)

Союзівка обирає нову красуню на звання „Міс Союзівки"

Союзівка. — Тут вже в наступну суботу, 14-го вересня, як щороку, у вечірніх годинах, після добірної вечері й гарної програми, відбудеться вибір „Міс Союзівки" на наступний 1986 рік. Імпреза, яка проходить в рамках Дня УНСоюзу, приваблює кожного року сотні гостей (ба, і тисячі) нашої доброї й гарної молоді.

Програма мистецька, що розпічнеться в год. 8:30 вечора, складатиметься з виступу кольоритного Гуцульського Ансамблю „Черемош" з Філядельфії, що вже не одним своїм виступом на Союзівці здобув серця вдячних глядачів. „Черемош" дасть півторагодинну програму, а вже о 10-ій годині вечора гратиме оркестра „Темпо" до веселої танечної забави. Заповідатиме програму новий конферансьє оселі Роман Лупань.

Кандидатки повинні зголошуватись у Квітки Стецюк, неголосуючої секретарки жюрі.

Під час забави, з наближенням півночі, відповідне жюрі переведе перегляд кандидаток на „Міс Союзівку" королівну і на двох її дружок. Жюрі призначується з трьох-чотирьох відомих українських громадян безпосередньо перед вибором красунь, щоб не було напередвзятих думок щодо кандидаток, а відбувалося все якнайбільш справедливо. Першенство дається молодій українці не тільки за красу й поставу, а також за

„Міс Союзівка '85" Марічка Сосяк з заступником головного предсідника УНСоюзу д-ром Мироном Куропасем після вибору її у минулому році, 30-го грудня.

її знання української культури, вміння розмовляти українською мовою та за її активність в українському громадському житті, чи принаймні за її пов'язання з українськими молодечими чи освітніми організаціями. Кандидатки мусять бути членками УНСоюзу. Для учасниць конкурсу на „Міс Союзівку" це і нагороди і таке гарний досвід і цікаве пережиття, як про це звичайно потім з приємністю розповідають ці молоді дівчата в обширних інтерв'ю, що поміщуються в що-

(Закінчення на стор. 3)

М. Ґорбачов намагається поділити Захід, — каже Дж. Буш

Топіка, Кензас. — Виступаючи в Кензаському стейтовому університеті перед студентами і членами факультету віцепрезидент Дж. Буш заявив у понеділок, 9-го вересня ц.р., що совєтський лідер Міхаїл Ґорбачов намагається, напередодні зустрічі з президентом ЗСА Роналдом Реґеном в Женеві, поділити Захід, порізнити його в поглядах на справи закордонної політики і оборони, розбити і знищити оборонну ініціятиву Р. Реґена, припинити продукцію так званої космічної зброї, замість підготовлятися до серйозної і щирої розмови із ЗСА і висувати пропозицію майбутньої співпраці двох надпотуг.

У своєму виступі Дж. Буш намагався точка за точкою відповісти на пропагандивні закиди генерального секретаря ЦК КПСС при чому він категорично відкинув обвинувачення М. Ґорбачова, що ЗСА радше посилюють, як зменшують свою антисовєтську кампанію, чим збільшують, мовляв, напругу у відносинах між Вашінґтоном і Москвою.

Тому, що виступ віцепрезидента був апробований Державним департаментом і Радою Крайової Безпеки, політичні спостерігачі й аналітики добачають у його виступі тверде незмінне становище Адміністрації у політиці ЗСА з СССР.

Віцепрезидент Дж. Буш, який дуже добре орієнтується у підсовєтській проблематиці і міжнародних відносинах, думає, що совєтська тактика впливати на західню публічну опінію, використовуючи для цього також західню вільну пресу є загально відомою, але Москва все одно її час-відчасу застосовує з надією знайти прихильників своєї теорії серед західніх суспільств. Буш заявив, що М. Ґорбачов є одним з кращих політичних грачів, але у його грі не відчувається нічого нового. Він тільки повторяє старі відомі комуністичні фрази, прикрашені тільки вишуканими словами і усучасненими новими подіями з міжнародної політики.

„Ми могли б також дещо сказати про совєтську поведінку на міжнародній арені, — заявив Дж. Буш, — наприклад, про перебування совєтських окупаційних військ в Афганістані і шестилітню війну їхніх військ з афганськими антикомуністами, про порушення Гельсінкських угод і угод про продукцію нуклеарної зброї зумисне блокування еміграції жидів з СССР й інших бажаючих покинути СССР".

Цим виступом віцепрезидент започаткував семиденну подорож до Каліфорнії і Тексасу.

Американські сенатори вернулися з Москви

Вашінґтон. — Делегація в складі семи американських сенаторів вернулася з Москви. Сенатори відбули неофіційний обмін думками з совєтськими керівниками, в тому числі з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим.

Загальний тон заяв сенаторів після повернення далекий від оптимізму, хоч деякі з них і підкреслюють наявність „позитивних зрушень" і „більшої гнучкости" в політиці нового керівництва.

Сенатор-демократ Сем Нанн сказав, що переговори в Женеві про редукцію нуклеарних запасів зброї можуть тривати до безконечности, якщо Москва не змінить свою непримириму позицію щодо „зоряних війн". „Ґорбачов намагається в першу чергу вирішити питання про космічну оборону, а вже потім говорити про скорочення велетенського нуклеарного арсеналу СССР, — сказав С. Нанн. — Така позиція суперечить принциповій домовлености про обговорення цих питань і може привести до провалу переговорів в цілому".

Сенатор Нанн закликав М. Ґорбачова післати свої принципіяльні пропозиції до Женеви ще до зустрічі з президентом Роналдом Реґеном.

Лідер демократів у Сенаті Роберт Бирд відзначив деякі зміни в позиції Ґорбачова, який тепер візнає за американцями право проводити дослідження в ділянці космічної оборони.

Р. Бирдові заперечив сенатор - республіканець Страм Тирмонд: „Під дослідницькими роботами Ґорбачов розуміє лише те, що не підлясться контролі, наприклад, лябораторні експерименти, далекі від практики, а то й взагалі творчий процес, що відбувається в голові вченого".

ЕВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ ОБМЕЖУЮТЬ СПІВПРАЦЮ З ПАР

Люксембурґ. — Одинадцять европейських країн, членів Европейської економічної спільноти вирішили значно обмежити економічну, культурну і військову співпрацю з Південно-Африканською Республікою і тим самим висловити своє незадоволення її расовою політикою апартаїду. Великобританія, також член тієї спільноти, покищо не солідаризувалася з рештою членських держав, кажучи, що вона потребує більше часу для студій загальної ситуації і наслідків, які обов'язково наступлять у висліді масових економічних й інших санкцій. Уряд прем'єр-міністра Марґарет Тачер неминуче більш погоджується у тому відношенні з Адміністрацією президента Роналда Реґена, що масові санкції будуть передвісником великої не тільки економічної, але також політичної катастрофи в ПАР, до чого змагають комуно-московські імперіялісти.

На жаль, — кажуть аналітики і політичні спостерігачі, — не всі держави світу розуміють ці справи, а деякі піддалися під вплив барабанної пропаґанди ліберальних засобів масової інформації і совєтської пропаґанди, а також закордонних спільнот неґрів, які, як каже один із співробітників газети „Вашінґтон Таймс", із „теплого закутку в Ню Йорку, Чикаґо, Лос Анджелесу й інших міст ЗСА підняли голосну пропаґандивну кампанію за підтримку санкцій, не усвідомлюючи собі щодо що ці санкції є запмором на шию їхніх братів в Південній Африці".

Заходи европейських держав, які були одобрені міністрами закордонних справ на їхній річній конференції в Люксембурзі, можуть значно підірвати економіку ПАР і створити ситуацію ще більшої напруги між чорним й білим населенням бо державні підприємства і приватні компанії, зокрема копальні золота і вугілля, почнуть процес масового звільнення робітників, які у своїй масі є неґритянами. Все одно американські демократи, почувши про обмежені европейські санкції заявили устами своїх речників, що їхні представники в Сенаті і Палаті Репрезентантів робитимуть тиск на збільшення санкцій і змагатимуть до прийняття окремого законопроєкту в цій справі.

Південно-африканський уряд у Преторії запротестував формально проти спілкування деяких европейських держав з представниками підпільної організації Африканського національного конґресу. Він мав на увазі зустріч міністра закордонних справ Люксембурґу Жака Пуса, який був предсідником конференції, з Алізом Паґадом, речником підпільників, який використав нагоду розмови з люксембурґцем, щоб нагостити можливість громадянської війни в ПАР, якщо Преторія не поступиться і не нав'яже монологу з представниками чорного населення, а головно не виречеться політики апартаїду.

За прийняттям постанови у справі санкцій голосували міністри із Західньої Німеччини, Франції, Голляндії, Бельгії, Данії, Італії, Ірляндії, Греції і Люксембурґу. Їх підтримали Еспанія і Портуґалія, які стануть членами спільноти в наступному році. Державний секретар ЗСА Джордж Шульц заявив своїм европейським колегам, що американські санкції, проголошені недавно президентом Роналдом Реґеном, стануть вірнеспомірковані європейських країн до дуже делікатної справи в ПАР, бо всякі радикальні потягнення служитимуть тільки ворогам вільного світу.

В СВІТІ

НАМАГАННЯ ПЕРЕХОПИТИ владу в Таїлянді одною військовою фракцією не вдалися і після 10-годинних боїв на вулицях Банґкоку військові частини, які підтримують теперішній уряд, зломили спротив і навели порядок у столиці. Ще в понеділок вранці, 9-го вересня, ребеліянти хвалилися, що вони розв'язали парлямент, опанували головну радіостанцію в Банґкоку, проголосили недійсними заряджения уряду. Принаймні чотири особи були вбиті у перестрілці, серед них два працівники телевізійної компанії Ен-Бі-Сі. Згідно з урядовим повідомленням у переворот були замішані 400-500 старшин і вояків і всі вони перебувають тепер у полоні, очікуючи суду за зраду батьківщини і намагання збройно повалити леґальний уряд. Інші військові частини, які брали участь у зламанні перевороту, повернулися до своїх касарень.

ШЕФ ШТАБУ ЙОРДАНСЬКОЇ армії Фаті Абу Талєб відвідає ще в цьому місяці Совєтський Союз. Йорданія, після труднощів на Заході, головно в З'єдинаних Стейтах Америки з купівлею модерної зброї, звернулася тепер до СССР з цією справою і закуп зброї мабуть буде головною метою поїздки йорданських військовиків до Москви. Існує ще й інша можливість, — кажуть політичні спостерігачі, — що заповіджена візита йорданського речника в Москву є частиною тиску на Адміністрацію президента Роналда Реґена і Конґрес, які тепер обмірковують прохання Йорданії про закуп більшої кількости зброї.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ройтерса інформує, що Адміністрація президента Роналда Реґена і Пентаґон погодилися продати зброю для Пакістану на суму 100 мільйонів долярів і гелікоптери для Південної Кореї на суму 178 мільйонів долярів. Пакістан зацікавлений в першу чергу у прецизних протилетунських ракетах, головно після того, як Совєтський Союз, окупаційні війська якого стоять у сусідньому Афганістані, порушує дуже часто пакістанську територію літаками, а також намовляє до такого порушення афганські комуністичні збройні сили. Південна Корея вже раніше просила продати їй 21 гелікоптер типу „Кобра", які розпоряджають антитанковими малими ракетами, найкращими, які досі були винайдені.

В АМЕРИЦІ

З МЕТОЮ ПОЛІПШЕННЯ безпеки, Державний департамент плянує замінити американськими працівниками всіх совєтських громадян, які працюють в амбасаді ЗСА в Москві, до 1988 року, тобто до того часу, коли буде готовий новий будинок амбасади, який будується уже кілька років. В даний час в американській амбасаді в Москві працює біля 200 совєтських громадян. В цьому місяці Уряд ЗСА має намір попросити від Конґресу 18 мільйонів долярів, щоб уже в наступному році приступити до заміни працівників амбасади.

В МЕДИЧНОМУ ЦЕНТРІ стейтового університету Арізони була успішно здійснена операція перещеплення серця, зроблена наймолодшому пацієнтові за всю історію подібних операцій. Цим пацієнтом став 25-річний Майкл Драммонд. До операції життя М. Драммонда підтримувалося роботою штучного серця „Джарвік-7". Це серце функціонувало з 29-го серпня, але з невідомих причин у нього почався крововилив з судин головного мозку. Тому було вирішено терміново замінити „Джарвік-7" серцем донора. Операція тривала 4 години 45 хвилин.

СУДДЯ ДЖАН ВУКАЗИН відмовився випустити до суду під заклад Джеррі Витворта, якого обвинувачують у шпигунстві на користь Совєтського Союзу. Адвокати передали судді 25 листів від друзів, родичів і колишніх колеґ Дж. Витворта, які зобов'язалися внести гроші. „Відмовивши адвокатам відпустити Витворта під заклад, суддя мав рацію. Друзі і родичі не знайомі з тайною життя Витворта", — сказав асистент прокуратора Вілліям Фармер. Суд над Дж. Витвортом почнеться 12-го листопада.

В ЗСА ПЕРЕБУВАЄ совєтська делеґація, яку очолює директор московського Інституту ЗСА і Канади Ґеорґій Арбатов. Виступаючи на неофіціяльній конференції, організованій в Сан Франсиско Інститутом політичних досліджень, приватною організацією лівого напрямку, Г. Арбатов сказав, що совєтсько-американські відносини перебувають в небезпечній сталії і що існує пряма загроза для дальших переговорів про зменшення зброєнь. Г. Арбатов захищав існуючу в СССР систему космічної оборони, називаючи її необхідною, але заперечував таку ж необхідність створення американської протисателітної зброї, що, за його словами, є початком нової фази перегонів зброєнь.

ЕКСПЕДИЦІЯ, ДО СКЛАДУ якої входить 12 „шукачів скарбів", оголосила про намір видістати поховані в Арктиці під товщею льоду і снігу вісім військових літаків часів Другої світової війни. Експедиція складатиметься з дев'яти мужчин і трьох жінок. Її керівник, 58-річний власник ресторану в Санта Моніці, Джей Фіонделла, заявив, що два бомбардувальники і шість винищувачів досі лежать під льодом і снігом товщиною від 40 до 80 футів у південносхідній частині Ґренляндії, недалеко від Полярного кола. Мета експедиції — виключно комерційна. Кожний літак, за словами Дж. Фіонделла, коштує від 500 тисяч до мільйона долярів. Вважають, що вони збереглися в ідеальному стані.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Він жив — любив і не набрався скверни...

Василь Стус, що про нього Зорян Попадюк, теж політичний в'язень, вірно сказав: „Тепер більшого за Стуса в українській поезії нікого немає", — загинув смертю мученика-героя в страшній совєтсько-людожерській каторзі — 4-го вересня цього року. Вість ця потрясла кожне українське серце, ба, і кожне порядне серце в світі й в Україні, бо це ще один чорний злочин „лютої імперії", за висловом президента Реґена, лютої ж особливо до українців, яких та комуно-російська імперія прирекла на цілковите винародовлення, на тотальний ґеноцид.

Вслід за щойно замученими на смерть найкращими синами України: за Валерієм Марченком, за Олексою Тихим, за Юрієм Литвином, за Борисом Антоненком-Давидовичем, за Володимиром Горбовим, та за сотнями інших, що їх просто без оголошення загрібає в мерзлу сибірську землю криваве КҐБ, — поховано тепер Василя Стуса, окрасу української поезії, вірного духового сина Шевченкового і учня його, так само — на 47-му році його трагічного життя, одну третину якого він перебував у страхітливих умовах совєтської каторги, про що він залишив нам потрясаючі своєю силою викривальні статті. Такими є записки „З таборового зошита", „Вирок і коментар" — Справа Василя Стуса, „Я обвинувачую" та багато інших, написаних в обороні найбільш покривджених і часто „безсловесних" українських в'язнів, отих, як покутник — український християнський в'язень сумління галичанин Семен Скалич, що перебуває від 1945 року по тюрмах СССР, та за особливо люто трактованих органами КҐБ колишніх оунівців-упівців, тих „святих дідів", — за висловом того ж Зоряна Попадюка, — які вже ніколи не побачать рідної „Святої України" — їхньої рідної землі. Але найбільше знаємо про Василя Стуса з його надхненних поезій, і всі вони майже з мотивами громадської лірики; ці вірші є одноразово й найкращими зразками справжньої високої поезії. Знаємо В. Стуса з його ледве врятованих від спалення у в'язниці безсмертних збірок — „Зимові дерева", „Веселий цвинтар", „Палімпсести" та „Віршів з в'язниці", написаних зовсім свідомо так, щоб вони залишилися дороговказами і його заповітом для нас від поета, приреченого на смерть лютим окупантом України. У цих перлинах-поезіях сказав нам Василь Стус, що не лукавив він з долею, а просто йшов, не маючи зерна неправди за собою в його зтортурованому за інших серці. Він жив — любив і не набрався скверни... У невмирущому його свідченні-сповіді про свою недалеку загибель-смерть писав поет:

Як добре те, що смерти не боюсь я
і не питаю, чи тяжкий мій хрест,
що вам, лукаві судді, не клонюся
в передчутті недовідомих верст.
Що жив — любив і не набрався скверни
з ненависти, прокльону, каяття.
Народе мій! До тебе я поверну
і в смерті обернуся до життя
Своїм страждéнним і не злим обличчям,
як син, тобі доземно поклонюсь
і чесно гляну в чесні твої вічі
і з рідною землею поріднюсь.

І нема сумніву, що народ український, його народ, за волю якого віддав себе всього Василь Стус, приймає вже тепер його поклін доземний, а рідна мати Україна вже взяла його, „страждéнне і не зле обличчя" в свої теплі материнські долоні і каже нам усім не забути Стусових заповітів — змагатися за честь і гідність свого народу. „Але голови гнути я не збирався, бодай що б там не було. За мною стояла Україна, мій пригноблений народ, за честь котрого я мушу обставати до загину"... — Ці слова сказав Василь Стус своїй дружині чи не на останньому побаченні з нею...

Репресований вперше в 1965 році, бореться непохитно за честь і гідність України два повних десятки років Василь Стус, обстаючи найдорожчою ціною — жертвою свого життя — добру славу України.

Спом'янім же ми великого поета й героя мученика Василя Стуса не злим, тихим словом тепер у своїх молитвах, індивідуальних і спільних панахидах, а в серцях своїх закарбуймо імена тих катів, що замучили ще одного українця. І все це до того часу, щоб стати свідками їхніх чорних діл, коли найбільші злочинці, яких тільки знав світ, сядуть як підсудні на лаву грядучих Нюрнберґів.

Засоби масової інформації відвели дуже багато уваги із відзначенням дня 2-го вересня 1985 року, як 40-річчя від закінчення Другої світової війни. У всіх звітуваннях наголошувано, що ця війна насправді по своїй суті і затяжності була — першою глььобальною війною в нашій історії. Вона взяла свій початок у неочікуваному японському нападі на Пірл Гарбор, а закінчилася безумовною капітуляцією Японії, після того, як Америка скинула свої перші атомові бомби на Гірошіму і Нагасакі.

Сьогодні, вже із перспективи часу мілітарні аналітики заявляють, що до основної вїграної альянтів у Другій світовій війні причинилися дві знаменні акції — десант західніх союзників на Західню Европу під назвою „Ді Дей" і повний розгром Японії, що мало свій горезвісний вияв у Гірошімі і Нагасакі.

Про „Ді Дей" десант, що його вважають військові історики, за один із проявів „воєнного мистецтва", написано вже стільки різнорідних аналіз, підходів і насвітлювань, що вони в додатку до них фільмових репортажів, оформилися і створили зовсім окрему серію бібліотечних випусків.

Але у цьому ґрандіозному десанті варта звернути спеціяльну увагу і пригадати про першу переведену спробу у тому десанті, що його було зроблено 19-го серпня 1942 року у порті Дієп у Західній Франції.

Армада, що складалася із

Ярослав Курдидик

НАЙБІЛЬША КАНАДСЬКА МІЛІТАРНА ПОРАЗКА

різнотипних 237 морських і причальних одиниць, перевезла тоді на своїх покладах 50 танків і більше, як 6,000 альянтських вояків. Між ними найбільше було канадців, які мали тоді дуже мало військового досвіду, а командиром усіх канадських з'єднань був генерал Джон Робертс. Десант переплив Англійський канал і всю цілість десанту і їх операцій під Дієп перебрав їхній головнокомандувач, лорд Люїс Мовнтбаттен.

Містечко Дієп, це — невеликий рибальський порт, а розцінюючи із точки зору стратегії, дуже невдачно підібраний плацдарм для того роду операцій, що згодом і виявилося у його кривавому і трагічному завершенні.

Німецькі оборонні позиції у Дієп були розміщені і побудовані на високих скелястих побережжях і коли канадські війська на досвітку почали причалювати і закріплювати свої перші мостові причілки, їх зустрінула неймовірна і безвихідна масакра. Очевидці з того часу розказують, що море було дослівно червоне від крови, бо більша частина із десанту, ще не вспіла розвантажитися із причальних човнів і вийти на побережжя. Танки, судна і взагалі все військове вивінування лежало поперемішуване із камінням і піском, а посеред цього всього — скрізь лежали побиті і поранені вояки... Витворилася жахлива суміш.

Крім німецького суходільного обстрілу важких гармат і повітряного бомбардування, десант намагався „прикрити і підкріпити" альянтські далекобійні морські гармати із кількох важких бойових кораблів. А в повітрі відбувався і проходив один із перших і найбільших повітряних зударів того часу, що відбувся між альянтським і німецьким бойовим летунством.

Очевидно, що німцям, хоч і мали вони багато втрат, цей десант не надщербив і не послабив помітно їхньої оборонної системи. Але зате канадці мали 4,000 втрат в людях і для багатьох із них, це був перший і останній бій.

І хоч Бі-Бі-Сі в тому часі намагалася розголошувати, що це, мовляв, „Перша і велика перемога Канади", вже відносно у короткому часі виявилося, що з'єднання полку із Південного Саскачевану й інших частин дослівно здесятковано. А що ці з'єднання походили із деяких т.зв. „прерійних обширів", не сумніваємося, що між канадськими втратами були теж і наші брати українці...

Із 4,963 вояків канадського контингенту — 3,367 було втрат: 907 вбитих, коло 1,000 поранених і 1,900 попали в полон. Канадський військовий історик полковник С.П. Стейсі у своєму творі п.н. „Шість літ війни" пише, що за дев'ять годин у десанті на Дієп із 5,000 вояків, канадська армія втратила більше полонених, як за 22 місяці часу, що їх мали канадці в усіх інших своїх операціях.

Лорд Мовнтбеттен, як головнокомандувач, намагався увесь час заперечувати висовувані проти нього закиди і перекинути цю жахливу десантну невдачу на рахунок того, що, як він твердив, — десант був підготований і розроблений іншими вищими військовими плянувальниками, а йому доручили тільки виконати цю безуспішну і жалюгідну акцію.

У деяких коментарях про десант у Дієп появилися були цікаві натяки про те, що Мовнтбаттен був здогадно під натиском Москви, щоб хоч будь-яким мінімальним бойовим виступом продемонструвати перед світом, що вже нарешті проти нацистської Німеччини розпочався „другий додатковий фронт". Можна знайти теж і такі здогади, що в тому десанті було вжито канадців, які ще із Першої світової війни та в інших своїх бойових проявах, перед усіми ворожими наступальними загрозами, проявляли завжди свою стійкість і зарадність та все були найхоробріші і непоступливі вояки в кожній їхній акції.

Ярослав Татомир

В. Стус на сторінках „Вашінґтон Таймсу"

У літературно-мистецькій секції щоденника „Вашінґтон Таймс" з 28-го серпня рівно тиждень перед мученицькою смертю, що наступила 4-го вересня поміщено статтю Марка Царинника про Василя Стуса, частину щоденника Стуса з Колими та його чотири вірші у перекладі М. Царинника і професора-емерита Торонтонського університету Юрія Луцького. Стаття і переклади займають майже всю першу сторінку згаданої секції „Вашінґтон Таймсу" і більше як третину другої сторінки.

Минулого тижня Василь Стус, один з найбільших українських поетів нашого часу, помер у концтаборі у Пермі. Перший раз В. Стус був засуджений на п'ять років ув'язнення і три роки заслання у 1972 році. У 1979 році він повернувся до Києва і став членом Української Гельсінкської Групи, що тривало тільки п'ять місяців.

Василь Стус знав, що його ждуть жорстокі переслідування. Він писав у своєму щоденнику: ...„Я був приготований не схиляти моєї голови. За мною стояла Україна і мій поневолений нарід, що його честь я повинен був боронити до смерти..." У 1980 році В. Стуса засудили на 10 років ув'язнення і п'ять років заслання.

Варварські умовини совєтських в'язниць і концлаґерів знищили кріпке здоров'я Стуса, сьогодні, після тюремних переслідувань і після совєтського „лікування", знищили його, але ніколи не зламали його духа.

Кагебісти сконфіскували понад 600 поезій й інших творів В. Стуса, але дещо таки передісталося на Захід.

Слід згадати, що найбільш престижеве міжнародне товариство письменників і поетів, ПЕН Клюб, іменувало В. Стуса своїм почесним членом.

Стаття про великого поета, повинна бути самозрозумілою і звичайною появою так, як звичайною і самозрозумілою появою повинні бути статті про Чорновола, Лук'яненка, Світличного, Сверстюка і сотень інших борців за людські і національні права українського народу.

Але ми живемо у час, коли величезна більшість американської преси і всі великі сітки телебачення вперто промовчують не тільки будь-які вістки про боротьбу українського народу за свої права, але навіть за саму назву „Україна" чи „Українець". Ми читаємо в американських часописах часто про переслідування дисидентів в СССР та це все — або жиди або москалі. Про українських дисидентів ні словечка, не зважаючи на те, що українці становлять понад 50 відсотків усіх політичних вязнів в СССР.

У такій дійсності поява статті про В. Стуса та перекладів його творчости на найкращому місці часопису „Вашінґтон Таймс", це для нас рідка, позитивна новина. За це ми повинні бути вдячні М. Царинникові і редакції „Вашінґтон Таймсу".

Юрко Повстенко

ІНФОРМАЦІЇ ПРО УТРИМАННЯ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШІНҐТОНІ

Про жалюгідний стан пам'ятника нашому пророкові у Вашінґтоні за останні кілька років писалося багато у нашій пресі, зокрема у „Свободі" — серйозні люди намагалися звернути увагу громаді української діяспори, що так далі бути не може і треба щось робити. Інші намагалися переконати громаду, що нібито все є в порядку, і ті, що б'ють у дзвін тривоги не мають рації.

Деякі люди приступили вкінці до конкретної дії. Одним з них є К. Степовий, якому жалюгідний стан пам'ятника є далеко не байдужий (див. його статтю „І знову про пам'ятник...", „Свобода", ч. 154, з 14-го серпня 1985 року! Цю статтю я рекомендую прочитати кожному українцеві, у кого ще не притупилося почуття національної совісти. Інші особи — це Андрій Білик та автор цієї статті. Вони нав'язали зв'язки з Державною службою парків, довідалися точно хто з урядовців цієї установи є відповідальний за догляд памятника Т. Шевченкові, замовили за свої гроші дві приватні фірми, щоб отримати загальну оцінку стану структури, тераси, парку і так далі та рекомендації що треба робити. Після підготовчих зустрічів з працівниками служби парків коло пам'ятника, і довідавшись, що Державна служба парків має спеціяльну програму для приватного сектора (в даному випадку для нашої громади) „Адоптуйте парк, адоптуйте пам'ятник" та що парк, в якому стоїть пам'ятник Великому Тарасові навіть не має назви, А Білик і Ю. Повстенко зустрілися знову з урядовцями Державної служби парків, цим разом на найвищому рівні і в результаті багатьох нарад отримали від цієї установи конкретні інформації і кошторис. (Копії цих документів є на руках редакції „Свободи" — Ред.)

Ділимося цими інформаціями з нашими читачами:

Зобов'язання, які бере на себе Державна служба парків:

1) Річне утримання газону (кошення трави раз у тиждень, підбирання сміття щодня в робочі дні від понеділка до п'ятниці). Кошт — 3,000 дол.

2) Утримання тераси і структури (тільки незначний ремонт латання). Кошт: 500 дол.

3) Утримання фонтану — кошт 300 дол.

Рекомендації, що треба робити, але на що служба парків не має зобо'язань, а тому й кошторису.

1) Три рази в рік миття і чищення статуї. Кошт: 1,600 дол.

2) Ваксування пам'ятника раз на два роки. Кошт: 1,600 дол.

3) Утримання клюмб і квітів зі змінами три рази в рік. Кошт: 8,000 дол.

Рекомендовані прикрашення і загальний ремонт, які треба зробити одноразово:

1) Основне чищення і ваксування пам'ятника кошт: 1,500 дол.

2. Ремонт педесталю та фонтану кошт: 1,500 дол.

3. Насадження декоративних кущів на основі запропонованого проєкту кошт: 6,000 дол.

4. Новий ґазон (старий, як добре знають свідки є витоптаний і повен бур'янів) кошт: 3,500 дол.

5. Побудова нової тераси та хідників. Старі зовсім потріскані, кошт: 26,000 дол.

6. Устаткування орошуючої системи для кущів, газону і квіткових клюмб кошт: 10,000 дол.

Свій лист суперінтендент Державної служби парків закінчує словами: „Ми будемо безмірно вдячні за будь-яку фінансову допомогу для втримання і ремонту пам'ятника Великому Українцеві у Вашінґтоні".

* * *

Такі є факти. Що ж нам треба робити? (К. Степовий нікого не питався — зі самого початку він перейшов до конкретної дії — своїми грошима відкрив конто під наголовком Фонд Українських Пам'ятників в Українській Кредитовій Кооперативі в Нюарку, Н.Дж.). А ми, не відстаючи від нього, мусимо створити громадську думку, створити комітет, втягнути до неї всіх зацікавлених, знайти відповідальних людей у Вашінґтоні, щоб пильнували за ходом справ, звернутися до автора пам'ятника, маестра Лева Молодожанина для рішального слова в загальному проєкті і зрушити лід з місця. До цього зобов'язує нас наша совість. Тому я закликаю, щоб дискусію про стан пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні припинити. Нам треба всім засукати рукави, як висловлювалася Валентина Ярмоленко з далекого Мінеаполісу і взятися до діла. Я готовий засукати мої рукави по самісінькі вуха, а ви, мої брати і сестри українці?

P.S. Забув сказати, що Державна служба парків у зв'язку із цим проєктом обіцяла в майбутньому за свій кошт тримати у парку Шевченка постійну поліційну патрулю для запоруки чистоти й порядку.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО БІЛЬ, БУДІВЛЮ УНС І УВФРОНТ

Останні рядки репортажу спричинили біль: „У пленарному засіданні (Комітету для Відзначення Тисячоліття Християнства) 17-го серпня ц.р., не брали участи члени Українського Визвольного Фронту. Голова Президії д-р Ю. Старосольський отримав був телефонічний запит від голови ООЧСУ проф. Миколи Чировського, чи не можна перенести пленарне засідання куди інде, а не переводити його в будинку УНСоюзу. Д-р Ю. Старосольський відповів, що це просто з технічних причин вже неможливо... Тоді проф. М. Чировський заявив, що з уваги на місце переведення пленарного засідання УВФронт участи не візьме..."

Мені прямо не хочеться вірити, що зі становищем проф. Чировського згідні усі члени УВФронту — чимало з них мої приятелі, знайомі, родичі. Мені не хочеться цьому вірити, бо становище проф. Чировського дивне: голова організації, яка взялась обороняти чотири свободи України, не хоче переступити порога будинку Українського Народного Союзу!

Кілька років тому я читав в одній із польських газет докірливу статтю на адресу лідерів Польонії, мовляв, українці вибудували знаменитий будинок в Джерзі Сити, а ми ні. Автор цієї статті і його читачі напевно не мали б застережень коли б їх запросили до будинку УНС. Адже там не викрито якогось віруса „хвороби леґіонерів"!

Насувається запитання: якщо б Президії комітету вдалось перенести місце зборів до котрогось з готелів, чи це задоволило б провід Фронту? Навіть тоді, скажім, коли б власники того готелю потайки займалися торгівлею наркотиками?

Я гадаю, що члени організацій Фронту, чесні українці, повинні засипати проф. Чировського листами і телефонами щоб він мав дійсну картину поглядів тих, від імени яких він заявляє, що не буде зустрічатися в будинку Українського Народного Союзу.

Ростислав Л. Хомяк
Мек Лін, Ва.

Андрій Качор

ЗМАГ ДО ДОБРА І КРАСИ НАРОДУ

II.

Такою установою став Крайовий Союз Ревізійний, пізніший Ревізійний Союз Українських Кооператив (скорочено РСУК), заснований з ініціятиви д-ра Костя Левицького з кінцем 1903 року, а урухомлений в 1904 році.

Основуючі збори цієї установи відбулися 4-го грудня 1903 року у Львові, на яких ухвалено статут, що його виготовив д-р К. Левицький. Статут цей 24-го грудня 1903 року подано до затвердження Галицькому Намісництву, що його апробувало 18-го січня 1904 року. Перші Загальні Збори Крайового Союзу Ревізійного відбулися 25-го березня 1904 року в присутності 22-ох представників союзних кооператив. Зборами провідив інж. В. Нагірний. КСР зараз же почав практичну працю.

Статутовим завданням КСР було дбати про розвиток союзних кооператив, їхнє діловедення, заступати своїх членів перед урядом, збирати і проголошувати статистичні відомості про їх діяльність та видавати інструктивно-ідеологічний часопис і відповідну кооперативну літературу, а також організувати нові кооперативи та дбати про їхній розвиток. Кооперативи, члени КСР, мали вплачувати 20 корон вписового і порічну вкладку, ухвалену загальними зборами Союзу. Крім того, члени були зобов'язані присилати кожного місяця, і з кінцем року, свої рахункові звіти та відпис протоколу своїх загальних зборів. Кооперативи, знову ж, мали право і обов'язок висилати своїх делегатів на загальні збори Союзу, вибирати голову і 12 членів Ради на один рік, які відповідали за діяльність Союзу.

Першим головою Ради КСР був д-р Кость Левицький, ініціятор заснування цього Союзу. Його перевибирали кожного року аж до Першої світової війни в 1914 році. Першими членами Ради були: д-р Степан Федак, Олександер Сероїчковський, д-р Теофіль Кормош, о. Олександер Темницький, інж. Василь Нагірний, д-р Ярослав Кулачковський, д-р Михайло Коцюба, Антін Негребецький, д-р Євген Олесницький, д-р Микола Шухевич, д-р Іван Дрогомирецький і д-р Л. Озаркевич.

Першими почесними ревізорами, що їх іменувала Рада на своєму засіданні 1-го квітня 1904 року були: Сидір Британ, Микола Заячківський, Михайло Іванець, д-р Т. Кормош, Аполлон Ничай, Кость Паньківський, О. Сероїчковський і Юліян Січинський. Директором канцелярії і головним ревізором був Омелян Саєвич.

Скоро, одначе, назріла потреба мати сталих фахових ревізорів, бо зі зростом членства почесні ревізори не мали змоги виконувати постійно свої обов'язки.

Першими постійними фаховими ревізорами, крім О. Саєвича, були: Богдан Дуткевич, Осип Скрентович, Іван Филипович і Павло Ґлодзінський.

У 1909 і 1912 роках в Союзі переведено деякі статутові і організаційні зміни, щоб задовольнити потреби обслуги 557 різного типу кооператив, які об'єднували 180,000 членів.

Сьогодні годі зміряти цифрами моральні осяги Ревізійного Союзу і його членів. Знаємо певно, що самі кредитові кооперативи із сотнями дрібних позичкових кас при Читальнях „Просвіти", майже цілком зліквідували фінансову лихву, яка панувала в тому часі, і „лушила" наших селян у Галичині.

Велику освідомлюючу, просвітньо-господарську, ролю виконав журнал КСР „Економіст" та масовий кооперативний часопис „Самопоміч". Редакторами „Економіста" були: М. Коцюба (1904), Кость Паньківський (1905-1908) і Андрій Жук (1909-1914). А. Жук був і редактором „Самопомочі" 1909-1914).

З-поміж усіх названих і неназваних кооперативних діячів того часу, окремо треба відзначити Костя Паньківського, який, як директор Крайового Союзу Кредитового і член Ради Крайового Союзу Ревізійного, та редактор „Економіста", вмів показати та з'ясувати головну мету кооперації, вказуючи на її велику ідейну основу виховати нових провідників господарського життя, які мали навчити нарід бути справжніми господарями своєї землі.

Не спиняючись довше над діяльністю КСР до Першої світової війни — це окрема широка тема — скажемо тільки коротко: це була велика піонерська праця. Війна всю цю працю знищила і по війні треба було все починати наново. Починати новий розділ історії української кооперації в Західній Україні.

* * *

Шестилітня війна (1914-1920) на західньоукраїнських землях цілковито знищила організоване українське господарсько-кооперативне життя. Вона знищила також тисячі індивідуальних господарств і треба було багато часу та енергії зужити на те, щоб прочистити країну від дротяних засіків, позасипати стрілецькі рови-окопи, усунути артилерійські та скорострільні бетонові гнізда, направити розбиті дороги, відновити зруйновану комунікацію...

І тоді, свідома частина українського провідного активу прийшла до щасливого рішення, а саме, що треба, перш усього, якнайскоріше, відновити кооперативну організацію, яка допомогала б народові, під новою, польською, окупацією свої господарські справи взяти у свої власні руки. Відбудову зруйнованих війною господарств зачати об'єднаними власними силами, бо на поміч польської держави годі було рахувати. Вона не була заінтересована у господарській відбудові наших земель. Принайменше вона не виявила тоді ніякої ініціятиви в тому напрямі.

Навпаки, вона хотіла нас якнайскорше „проковтнути", засимілювати, виготовлюючи цілком негосподарські пляни „на знищення Русі".

Провідні діячі західньоукраїнських земель того часу були свідомі, що ми програли битву на полі бою, але ми не можемо і не сміємо програти на культурному, господарському та політичному полі боротьби за долю народу.

(Продовження буде)

Торонто відзначає 1000-ліття Хрищення України концертом творів Д. Бортнянського

Концерт творів Дмитра Бортнянського відбувся тут в неділю, 28-го липня ц.р., в найбільшій концертовій залі міста, престижевій Рой Томсон Голл., що була виповнена до останнього місця.

Виконавцем концерту був Ювілейний хор Фундації Тисячоліття Хрищення України — і це був його інавгураційний концерт. Диригував маестро Володимир Колесник.

Ювілейний хор Фундації Тисячоліття Хрищення України зорганізувався минулого року як фундація, створена з нагоди Ювілею Тисячоліття Хрищення України. Фундація запроєктувала видати альбом з п'яти платівок, до яких увійшли б усі 35 хорових духовних концертів Дмитра Бортнянського. Фундація тоді проголосила набір до хору по Америці і Канаді. Зголошених переслухував маестро Колесник і вибрав 44 особи — 22 хористок та 22 хористів — з багатьох переслуханих. Велика частина учасників — це професійні співаки, решта — це професійні музики чи довголітні співаки хорів. Бажанням В. Колесника було тембрами голосів осягнути ідеальну гармонійність голосів і співу і це йому вповні вдалося. Ансамбль як цілість звучав прекрасно, голоси чудово зливалися, творили оксамитно - теплу барву музичного інструменту.

Це виявилося вже зі самого початку концерту, в якому хор виконав перших 18 духовних концертів а капеля Д. Бортнянського. Вже перші слова хору „Воспойте Господеві пісНь нову..." створили святковий настрій. Публіка, наче заворожена, вслухалася в музику геніяльного композитора, виконувану таким унікальним ансамблем. Повна зіспіваність, прецизність, відчуття музики і змісту слів, прегарна дикція — і здисциплінованість, — все це творило неповторну атмосферу концерту. Доведені до досконалости прекрасні пяніссіма хору, контрастні форте, повне звучання яких було заокруглене і без різькости. Тяжко було уявити, що 44 людей можуть так спільно і однаково передавати музичний твір!

Наприклад,прекрасний виступ солістів у 4-му концерті „Воскликніте Господеві вся земля", чудове піяно цілого хору в словах „Благословіте язици Бога нашего..." і відразу енергійне „І услишен..." були надзвичайними контрастами.

Або радісне „Слава во вишніх Богу..." в 6-му концерті з чистою, наче прозорою частиною солістів у контрастуючо-повільному темпі...

Також чудовий початок 11-го концерту в пянніссімо „Благословен Господь..." Одна з найкраще виконаних частин солістами, це початок 14 концерту „Отригну серце моє..." Або в 15-му концерті (Воскресна стихира) бадьоре „Прийдіте воспоїм..." перейшло в повільне чудове „Распний ся..." в пянніссімо з драматичним теноровим сольо і нагло „І воскресий" в радісному темпі. Це були незабутні моменти, а їх було багато більше!

Взагалі, всіх 18 концертів були в прегарному концертовому виконанні, а слова, як,наприклад,у 17-му концерті„Скончавається душа моя..."і в інших у пянніссімо навівали церковно - релігійний настрій.

Концерт мав дві перерви і був поділений на три частини. У перший частині було сім концертів, у другій — шість, а у третій — п'ять. Він залишив наскрізь позитивне враження його професійністю. А успіх його незвичайно великий, — він дав нагоду слухачам, у великій кількості не-українцям, почути твори Дмитра Бортнянського, які ніде ми не могли б почути! Бо це перший раз у історії цих музичних творів, що вони виконані всі за порядком. І то на підставі оригінальних текстів; бо копії оригінальних рукописів,що були зроблені в Москві в 1834 році — віднайдено в Британському Музеї в Лондоні в Англії. Досі виконувалися окремі концерти з повної збірки духовних творів Бортнянського, виданих Юрґензоном у 1881 році, впорядкованих композитором Чайковським. В цьому виданні є деякі зміни-відхилення від оригіналу.

На 44 хористів було 19 солістів. Голоси собі добре підходили, що робило музично-приємне враження.

Тут варто згадати, що не усі хористи українці. Приблизно третина не-українці,які правильно навчилися вимовляти старослов'янську мову. Шкода, що на збірний хор з цілої Америки і Канади не знайшлося 44 українців. А з другого боку, добре, що не-українці виконують і пізнають перлини нашої церковної музики.

Хористи є з Онтеріо, Манітоби, Саскачевану, Альберти, Ню Йорку, Ню Джерзі, Пенсильванії та Мишиґену. Вони працювали по своїх осередках з диригентом Колесником від осени минулого року. На три останні тижні з'їхалися до Анкестеру коло Торонто, де в манастирі Сестер Служебниць інтенсивно приготовлялися до професійного грамофонного запису всіх 18-ох концертів на платівку та до цього концерту. Тож концерт 28-го липня — це закінчення половини праці. Наступних 17 концертів будуть записуватися на грамофонну тасьму в липні 1986 року, коли то і зможемо почути ці концерти (XIX — XXXV) 27-го липня в цій же Рой Тамсон Голл, в Торонто.

Цю колосальну та успішну імпрезу приготовило товариство „Фундація Тисячоліття Хрищення України", яке, крім інших плянів, збирає фонди, щоб уможливити працю професійного хору для такої надзвичайної цілі.

Це перший раз у світі будуть записані всі 35 концертів а cappella Дмитра Бортнянського на платівки. І перший раз буде Бортнянський — українцем! Досі є накручено на грамофонні платівки кілька вибраних концертів разом з іншими композиторами, і Бортнянський подається як... „російський композитор" (Накручено в СССР).

На концерт поз'їздилися ентузіясти з Едмонтону, Вінніпеґу, Міннеаполісу, Ню Йорку, Тандер - Бей, Філядельфії та інших міст, вважаючи слушно, що це історична подія в культурному житті України. На закінчення концерту китиці квітів та стоячі овації понад двох тисяч слухачів були сердечним виявом подяки за таке чудове виконання творів Бортнянського.

Люксусова книжка - програмка концерту на 38 сторінок англійською мовою мала знімки Бортнянського, його друкованих нот і його рукописів, повний текст всіх 38-ох концертів в старослов'янській мові транскрипції латинкою, та в українському і англійському перекладі. Також тут були знімки і інформації про кожного співака — хориста, дані про „Ювілейний Хор" та інформативна стаття про Тисячоліття Хрищення України.

Офіційний журнал Рой Томсон Голл „Браво", який виходить щомісяця і який дістають усі, що приходять на концерти до Рой Томсон Голл, мав чотири сторінки присвячені Бортнянському, Фундації та Тисячоліттю Хрищення України. Також вміщено в програмку список почесних патронів Фундації, між ними є 13 Владик Канади, Америки та навіть Австралії, Президент СКВУ Петро Саварин, Пітер Лоґгід-прем'єр Альберти, сім парляментаристів Канади та інші визначні особи. Почесним головою Ради Директорів Фундації в цьому 1985 році є сенатор Павло Юзик; діючим президентом — молодий, повний посвяти Юрій Каліщук; директором на Онтеріо повна ідей Люба Зараска. Директор на Альберту є Мирослав Когут; на ЗСА — Кирило Цепенда.

Проароблена колосальна праця. Дай Боже сили докінчити всі пляни.

Оксана Бризгун-Соколик

Союзівка...

(Закінчення зі стор. 1)

деннику і тижневику УНСоюзу з численними світлинами з кожної такої незабутньої для багатьох культурно-розвагової імпрези.

На обидва дні — суботу 14-го і неділю 15-го вересня заплановано також тенісовий турнір УНСоюзу.

Цієї ж неділі, 15-го вересня, місцева українська громада (в Кергонксоні й околиці проживає кілька сот родин українців) влаштовує свій Фестиваль, як щороку, під назвою „Український День у Кергонксоні". Український День розпічнеться відразу по Службі Божій о 12-ій год. Спонзорами є місцевий 88-ий Відділ Українського Народного Союзу та Відділ Української Американської Координаційної Ради. У програмі українська музика, танки, співи, виставка народного мистецтва і традиційні українські страви. А найбільша атракція серед усього виступ, як і в неділю, славного гуцульського „Черемоша".

Українське Історичне Товариство

ділиться сумною вісткою з Членством УІТ і Громадянством, що 5-го вересня 1985 р. відійшов у Вічність у Ню Йорку визначний громадський діяч, публіцист, довголітній редактор „Українського Квартальника", член УІТ

бл. п. д-р

ВОЛОДИМИР ДУШНИК

Опечаленій Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Управа УІТ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 9-го вересня 1985 р. відійшла від нас у Вічність по довгій і важкій недузі наша Найдорожча Сестра і Тета

бл. п.

ІРИНА ЛЕВЧУК з дому ЧОЛІЙ

вдова по раднику Дмитрові, бувша гімназійна учителька у Золочеві, Рогатині і Стрию.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 13-го вересня 1985 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при Френклін і Бравн вулицях, Філядельфія, Па.

ПОХОРОН у суботу, 14-го вересня, о год. 11-ій рано з катедри при Френклін вул. на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

сестра — **НАТАЛІЯ ПЕРФЕЦЬКА з чоловіком БОГДАНОМ**
сестрінок — **ЮРІЙ ПЕРФЕЦЬКИЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ** і доньками **ТАНЕЮ і МАРТОЮ**
пасерб — **СЕРГІЙ ЛЕВЧУК з дітьми** і внуками
та ближча і дальша родина.

Ділимося сумною вісткою, що 4-го вересня 1985 року. передчасно, помер наш БРАТАНОК

бл. п. інж.

ОЛЕГ КЛЮФАС

Похоронений на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

тети:
ЛЮБА МОСЕВИЧ
МАРТА ДОБЕРЧАК з родиною
ТЕОДОЗІЯ САВИЦЬКА з родиною

вуйки:
МИРОСЛАВ КЛЮФАС
ЕМІЛЬ КЛЮФАС
СВЯТОСЛАВ КЛЮФАС
з родинами

вуянки:
ОКСАНА КЛЮФАС
ЯРОСЛАВА КЛЮФАС
МАРІЯ КЛЮФАС
з родинами

У смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що дня 28-го серпня 1985 р. на 46-му році життя упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ, СИН, БРАТ І ДЯДЯ

бл. п. інж.

ІВАН НИЧИПОРЕНКО

Горем прибиті:

дружина — **СУЗАННА**
батьки — **СТЕПАН І ОЛЕНА НИЧИПОРЕНКО**
сестра — **ОЛЬГА ВЕЛИКОРІДЬКО**
племінниця — **КАТЯ ПОРТЕР** з мужем **ЧАРЛСОМ** і донею **ХРИСТИНКОЮ**
племінник — **МИХАЙЛО ВЕЛИКОРІДЬКО**
тесті — **АННА І ЧАРЛЬС БУРНЕТТ**

Ділимося сумною і болючою вісткою з Рідними і Приятелями, що з Волі Всевишнього, в п'ятницю, 6-го вересня 1985 року відійшов у Вічність на 89-му році трудолюбивого життя наш Незабутній і Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

Ісаак Юхимович Десяк

народжений 14-го лютого 1897 року, в селі Тарасівці на Поділлі, учасник Визвольних Змагань у військах УНР, бувший головний інженер Електропрому на Донбасі, політичний в'язень сталінських концтаборів.

ПАНАХИДА за спокій Душі Покійного була відправлена в неділю, вечором, 8-го ц. м., в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку. Похоронено Покійного на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж., в понеділок, 9-го вересня 1985 року.

•

На бажання Покійного, замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на Українську Вільну Академію Наук у США.

У великому смутку:

СОФІЯ — дружина
ІРИНА — донька з мужем ОЛЕГОМ ФЕДИШИНИМ і дітьми ТИМІШЕМ І ВІРОЮ
ГАЛИНА — донька з мужем ЛЕВКОМ МАЙСТРЕНКОМ і дітьми УЛЯНОЮ, ЛЕСЕЮ І НАТАЛКОЮ

ЗВЕРНЕННЯ

В справі Світового З'їзду українських політичних в'язнів німецьких тюрем і концтаборів

В місяці травні і липні цього року колишні українські політичні в'язні, що вийшли на волю з тюрем і концтаборів Третього німецького райху в 1945 році, організовано пом'янули тих своїх друзів, що були замордовані в німецьких катівнях або згоріли в крематоріях Третього райху. Їх пом'янено враз з усією українською громадою зібраннями, сходинами, споминами, літературними читаннями, вокальним словом, Богослужбами в церквах та іншими програмами. Відновлено теж в їхню честь ініціятиву видання пропам'ятного збірника, а в деяких скупченнях зорганізовано клітини політичних в'язнів до праці.

Комітет Українських Політичних В'язнів в Канаді, який ініціював ці історичні поминки, з признанням відмічує оцим, що цю сумну ювілейну річницю українська спільнота гідно зарекордувала в історії української діяспори.

Сорокова річниця розвалу Третього райху знаменна ще тим фактом, що саме в цей час вороги української державности посилили всю свою дезінформацію, щоб український визвольний рух дискредитувати, а тим самим зфальшувати визвольні сторінки української історії і завернути хід цієї історії на ворожі і блудні шляхи. Вороги українського державного будівництва спромоглися зорганізуватяи до цієї акції різні темні міжнародні аґентури, а навіть також колишніх громадян нашої Батьківщини.

Така безоглядна мобілізуюча ворожа акція мусить змобілізувати до дії і протидії всю українську спільноту. Беручи до уваги цю саме пильну потребу, Президія Комітету Українських Політичних В'язнів в Канаді після консультації з іншими українськими осередками колишніх політичних в'язнів (ЗСА, Німеччина, Франція, Англія) рішила скликати Світовий З'їзд — Конґрес українських політичних в'язнів німецьких тюрем і концтаборів. Дата цього з'їзду — конґресу визначена на 23-го і 24-го листопада 1985 року. З'їзд відбудеться в Торонто, Канада, в Українському Культурному Центрі при вулиці Кристі 83 — 85. Господарем з'їзду буде Комітет Українських Політичних В'язнів в Канаді.

На цей Світовий З'їзд закликаємо і запрошуємо оцим всіх українських політичних в'язнів нацистсько го режиму, які живуть в західньому світі. Одночасно радо вітатимемо представників українських організацій, установ, товариств та політичних в'язнів інших окупантських режимів України, які вважати муть потрібним віддати шану і салют загиблим за Україну політичним в'язням, зложити свій протест перед новітніми злочинними фальшівниками історії України та намітити спільний шлях соборної дії.

Всіх заінтересованих просимо голоситися на адресу Комітету Українських Політичних В'язнів в Канаді: Committee Ukrainian Political Prisoners, 418 Aberdeen Ave, Winnipeg Man. R2W 1V7.

Вчасне зголошення допоможе в кращому плянуванні з'їзду організаторам, а учасникам забезпечить знижкові ціни в летунських квитках та вигідніші приміщення на час з'їзду.

Президія Комітету Українських Політичних В'язнів:

Д-р Михайло Марунчак голова
о. митрат Семен Іжик, секретар

ГУРТИ МОЛОДІ В Бірмінґгамі, Великобританія, у частині домінованій еміґрантами з Індії і Пакістану, бешкетували на протязі двох діб, у висліді чого від запальних бомб і зумисного підпалу згоріло в цьому індустріяльному місті 50 будинків, кількадесять автомобілів тощо. У висліді інтервнеції поліції 20 осіб зазнали поранень, а також були потурбованіл 12 поліціянтів і декілька пожежників, які намагалися гасити вогонь. Ватаги молоді „перевернули догори дном цілий квартал", заявив один з поліціянтів, грабувати склепи й інші підприємства, а також приватні доми, напаствували перехожих. Причиною заколотів було вбивство ножем підприємця з Азії. Молодь індійського походження заатакувала пізніше доми замешкалі азійцями. Поліція, охороняючи пожежників, була прицілом обкидування її „коктейлями Молотова", тобто запальними пляшками і камінням. Після втихомирення речник поліції заявив, що ситуація виглядає тут гіршою, як в лондонській дільниці Брікстон в 1981 році.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД прем'єр-міністра Шімона Переза наказав звільнити з полону останню партію ливанських шіїтів в числі 119 осіб із загального числа 1,200 полонених захоплених ізраїльськими військами в південному Ливані. Після звільнення останніх полонених, військові бараки, спеціяльно приготовані для приміщення захоплених палестинців і ливанців в місцевості Атліт біля Гайфи, цілковито випорожнились. Справа полонених шіїтів стала голосною, особливо після захоплення терористами американського пасажирського літака TWA 14-го червня ц.р., бо захоплювачі домагалися звільнення полонених у заміну за звільнення американських закладників.

Доповідь д-ра Р. Микитовича в Кергонксоні

У п'ятницю, 23-го серпня ц.р. увечері відбулася заходами НТШ і місцевої парафії Св. Трійці в церковній залі в Кергонксоні, Н.Й., зустріч громадянства з д-ром Романом Микитовичем, головою Наукового Товариства ім. Шевченка в Австралії, який виголосив доповідь на тему „Громадське, культурне й наукове життя української громади в Австралії".

Зустріч започаткував голова НТШ в ЗСА д-р Ярослав Падох, який привітав гостя з Австралії і присутніх учасників в числі понад 80 осіб, що тут вважається великою кількістю, коли якась імпреза відбувається в будні.

Д-р Падох подав дані з біографії і бібліографії гостя, підкресливши його наукову працю і досягнення у цій ділянці, а д-р Роман Барановський доповнив ці дані.

Д-р Р. Микитович закінчив ветеринарні студії і одержав диплом ветеринарного лікаря на ветеринарному факультеті університету в Липську, а ступінь доктора ветеринарної медицини одержав в 1948 році у німецькому університеті в Мюнхені. В Австралії працював якийсь час у бетонному заведені, де навчився шанувати фізичну працю, а згодом отримав працю у Науковій та індустріяльній організації комонвелту, у відділі досліджування дичини, де працює й досі. Почав він як некваліфікований асистент і поступово дійшов до становища головного дослідника-науковця. Екологічний напрям програми праці цього відділу дав йому нагоду досліджувати різні ділянки епідеміології і етології, тобто, поведінки звірят, і видати приблизно 70 наукових публікацій. Він часто бере участь у міжнародних ветеринарних конґресах, де виступає з доповідями. Д-р. Микитович активний теж у громадському житті. Він — теперішній голова НТШ в Австралії, яке на цілому терені Австралії, нараховує тепер 80 членів, в тому п'ять дійсних. З цього числа більш ніж половина — це професійна молодь і науковці. Положення НТШ в Австралії, на думку доповідача, багато краще, ніж деніде в діяспорі. Українська іміґрація до Австралії почалась в кінці 1947 року, але масова — щойно в 1949 році, а вже в 1950 році в Сіднею за почином сл.п. Євгена Пеленицького, зорганізовано перше на терені Австралії НТШ. Через кільканадцять років постали філії в Мельборні та Аделяйді. Тепер дійсними членами НТШ в Австралії є Владика Іван Прашко, д-р Роман Микитович, д-р Е. Завалинський, Д. Нитченко і М. Мандрик.

Прелеґент у своїй майже одногодинній доповіді подав доволі вичерпно стан громадського, культурного та наукового життя української громади в Австралії. Центральною громадською установою, що репрезентує українців в Австралії і до якої входить ряд українських організацій, є Союз Українських Організацій Австралії. Як виходить з останнього перепису населення, тепер українців в Австралії мало б бути близько 11,000. Очевидно, ці дані невірні, бо подані на підставі урядової статистики, що базована на різних у різний час переписах населення в Австралії, в яких говориться про українську етнічну групу. Це загально відомо, що від самого початку перебування українців в Австралії, австралійські переписи населення були базовані й фактично переведені на підставі урядового становища, що де, хто, в якій країні народився, таку національну приналежність йому й приписали. Всі діти, які приїхали до Австралії до трьох років життя, також ті, що народилися в цій країні, офіційно зараховуються австралійцями. Щойно перепис населення, що має відбутися в 1986 році має керуватися іншими засобами, більше сприємливим для нас і, правдоподібно, ближчими до правди і фактичного стану.

Проф. Євген Сенета, український науковець, професор університету в Сиднею, член Австралійської Академії Наук, Член НТШ в Австралії, у своїй доповіді на Конференції НТШ в Австралії, що відбулася 5-7-го квітня ц.р. , підкреслив вагу роз'яснювальної акції всіх українських організацій і установ, в якій мусить бути виразно вияснено всім громадянам, як вони повинні виповнювати свої запитники, коли прийде до перепису в наступному році. Останній перепис, дуже неточний, виявив для нас дуже неприємне, але, на жаль, правдиве явище, бо виявилося, що переважаюча більшість молоді не вживає поміж собою української мови, як розмовної. Своїми наслідками це застрашаюче явище повної асиміляції молодого покоління. Коли до того додати, велике число мішаних подруж, малу фреквенцію молоді в церквах, неактивність молодих людей у громадській праці, — це пекучі проблеми, які заставляють нас поважно призадуматися над ними. Словом, картина дуже невесела.

Щоправда, є способи якось зберегти нашу мову, і в тому напрямі працюють д-р Марко Павлишин, який викладає українську мову і літературу в Монаш університеті, Клейтон Вікторія, де також часово викладає, і проф. д-р Наталія Пазуняк з Філядельфії.

В другій частині своєї цікавої доповіді д-р Микитович згадав коротко про свої в останньому часі наукові дослідження, головно про ролю запаху в розмножуванні домашніх тварин, тваринної репродукції та штучного запліднення, що було темою його доповідей на ветеринарних конґресах і публікацій.

Після доповіді учасники ставили багато запитань, на які доповідач дав вичерпні відповіді.

На закінчення д-р Падох подякував прелеґентові, і о. пароховi д-рові Богданові Волошинові за прихильне ставлення до НТШ і допомогу у влаштуванні зустрічі та всім учасникам за численну участь.

Р. Б.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ГАЗЕТА „Волл Стріт Джорнал", Департамент оборони ЗСА із міркувань економіки, можливо, відмовиться від виробництва двох типів військової техніки — гелікоптера Ейч-Ейч-60 „Найт гок" і тренувального літака Т-46А. Перший з них, призначений для бойових і рятувальних операцій, критикують як надто дорогий: кожний такий гелікоптер коштує 13.7 мільйона долярів, тоді як більш простий „Блек гок" виносить лише 6 мільйонів.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Непересічна молода професіоналістка в Дітройті

Зірка Калинич народилася в родині Надії і Михайла Калиничів 8-го січня 1960 року у Ваєндат біля Дітройту, Миш. Вже від ранніх літ вибивалася на перше місце із 526-ох учнів у середній школі ім. Т. Рузвельта у Ваєндат і її ім'я поміщене у „Honor Society". У серпні 1981 року закінчила студії у Мишиґенському університеті в Енн Арборі зі ступенями бакалавра хемії і хемічної інженерії з відзначенням Маґда Кум Лавде. У вересні 1981 року розпочала студії медицини у Вейнському університеті в Дітройті, а 4-го червня 1985 року одержала диплом доктора медицини у цьому університеті з відзначенням. Від 4-ох років належить до Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

Крім своїх студій, д-р Зірка грала у шкільній оркестрі і там одержала найвище музичне відзначення — п'ять золотих зірок. Музичні студії закінчила дипломом як піяністка і скрипачка з відзначенням. Від дитинства належить до осередку СУМА „Київ", де займає пост фінансового референта Сумівської оселі.

Крім цього, належала до капелі бандуристок ім. П. Орлика і досьогодні співає в церковному хорі „Боян" при церкві св. Івана Хрестителя. Крім згаданих зайнять бере активну участь як піяністка і скрипачка на різних наших імпрезах. З усіми своїми знаннями і непересічними талантами д-р Зірка — скромна і послужлива, що ще більше підкреслює її непересічність. Говорить вона літературною українською мовою бож закінчила курси українознавства в Гарвардському університеті 1982 року. Крім медичних, музичних і суспільних успіхів д-р Зірка Калинич закінчила курси першої допомоги у плаванні як інструктор. Від 1-го липня ц.р. працює у шпиталі Сінай у Дітройті, де спеціялізується у загальній хірургії.

Слід згадати, що молодша сестра д-р Зірки, Нуся також студіює медицину й іде слідами своєї непересічної сестри.

Д-р Зірка Калинич є членом 292-го Відділу Українського Народного Союзу.

Кирило Цепенда

Конґрес...

(Закінчення зі стор. 1)

Проф. С. Байболов прибув на конґрес без перекладеної на англійську чи японську мови своєї доповіді. На місці теж не зумів знайти перекладача. Тоді в останній хвилині він звернувся з проханням до О. Зінкевича, щоб він був його перекладачем, коли він погодився. Байболов пригадав собі, що він мусить мати на це дозвіл О. Остапенка. Остапенко заборонив, пробував перекладати сам, але, на жаль, цікава доповідь через мовний бар'єр не дійшла до слухачів.

На цьому конґресі японці масово розповсюднили відбитки двох великих статтей про смертність олімпійців СССР, які появилися в японських журналах „Самізлат" і „Бунгейшунжу". Зокрема стаття Шін Ічі Масаґакі з „Бунгейшунжу" з опінією у цій справі одного з найвизначніших японських спеціялістів зі спортової медицини проф. Рюта Ітоґ викликала зацікавлення японських вчених. На столиках у приміщеннях конґресу зацікавлені могли також знайти англомовну газету „Смолоскип" за осінь 1984 року, яка була майже в цілості присвячена цій проблемі.

Один представник з СССР, який обсервував, що діється в залях конґресу, взяв в руки українську газету і підійшов до представника „Смолоскипу":

— Кого ви пробуєте просвіщати вашою газетою? Її тут не місце.

— Хочемо просвітити і вас, і ось всіх тут присутніх з цілого майже світу, читайте уважно, вам ця інформація колись придасться, — була відповідь.

Він уважно поклав номер газети у свій портфель і спокійно відійшов.

У ВИСЛІДІ ПАРЛЯМЕНТАРНИХ виборів, які відбувалися в Норвегії в неділю і понеділок, 8-го і 9-го вересня ц.р., урядова коаліція, яку очолює консервативна партія прем'єр-міністра Кааре Вілльоха, здобула підтримку в народі на чергових чотири роки. Прем'єр Вілльох, який не має великої переваги у парляменті надіється на підтримку при формуванні уряду зі сторони дрібних політичних партій центру, які розпоряджають малою кількістю місць, але натомість вони дуже надійні партнери. Лейбористська партія, яка має 71 місць у парляменті, є найбільшою опозиційною партією і вона напевно використовуватиме усі слабості консерватистів.

ЗМІНА В ТЕРМІНАХ...

У статті д-ра І.М.Новосівського п.з. „Важливий словник правничої мови" („Свобода", ч. 171, 7-го вересня ц.р.) треба читати: Рухливе Наукове Дослідне Товариство Української Термінології в Ню Йорку перевидало „Російсько-український словник правничої мови", виданий майже 60 років тому Всеукраїнською Академією Наук-Інститутом української наукової мови, за редакцією акад. А. Ю. Кримського, Київ, 1926. — Ред.